

Betænkning afgivet af Socialudvalget den 6. maj 2010

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om rettens pleje

(Styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge)

[af socialministeren (Benedikte Kiær)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 17. marts 2010 og var til 1. behandling den 8. april 2010. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring. Den 19. marts 2010 sendte socialministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 5 spørgsmål til socialministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

3. Politiske bemærkninger

Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget betragter indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge som en af de mest betydningsfulde opgaver, vi som samfund står over for.

Fælles for de børn og unge, som lovforslaget handler om, er, at det er nogle af de mest udsatte mennesker i Danmark – nogle af dem, vi som fællesskab har det største ansvar over for, men også nogle af dem, for hvem vi kan gøre den største forskel.

Nærværende lovforslag er en del af udmøntningen af satspuljeaftalen, som et bredt flertal i Folketinget har indgået, og det indeholder mange gode initiativer, som efter partiernes opfattelse klart vil forbedre mulighederne for at hjælpe de udsatte børn og unge på rette vej. Særlig stolte er partierne over de vigtige nye udslusningstilbud, screening af børn og unge på de sikrede afdelinger for psykiatriske problemer, samt et tættere samarbejde mellem de instanser, der arbejder med bekæmpelse af ungdomskriminalitet, med inddragelse af Kriminalforsorgen i SSP-samarbejdet og øget rådgivning

af og vejledning til kommunerne. Også kravet om, at kommunerne skal udarbejde planer for en sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet og kvalitetssikringen af indsatsen, er efter partiernes opfattelse vigtige forbedringer.

Mulighederne for tilbageholdelse i op til 14 dage i starten af anbringelsen og de øgede beføjelser, som gives til anbringelsesstederne, finder partierne ikke uproblematisk, men erkender, at det kan være nødvendige redskaber for at sikre sammenhængen i forløbet for den pågældende gruppe af børn og unge. Sammenhæng i indsatsen er for partierne ligeledes hovedargumentet for indførelsen af de nye, delvis lukkede døgninstitutioner. Her får man dels mulighed for at fastholde de unge på institutionen gennem aflåsning og dels øgede muligheder for magtanvendelse i sammenligning med de åbne institutioner.

Der er efter partiernes mening tale om ganske alvorlige indgreb, som bør håndteres med den største alvorlighed.

På baggrund heraf er der efter ønske fra S, SF og RV forud for betænkningssagens afholdt møde mellem ministeren og forligspartierne vedrørende kriterier og længstperiode for tilbageholdelse ved anbringelse på delvis lukkede institutioner.

På mødet blev det fra ministeren tilkendegivet, at der foruden den i lovforslaget planlagte evaluering i 2013 vil blive givet en midtvejsstatus til forligspartierne. Ministeren gjorde endvidere klart, at al fast- og tilbageholdelse på de delvis lukkede institutioner skal referere til lovforslagets § 123 b og således kun må finde sted, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder eller at kunne fastholde barnet eller den unge fysisk, og der samtidig er risiko for, at barnet eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorligt skade. Således kan eksempelvis en formodning om, at barnet eller den unge vil rømme institutionen, ikke alene begrunde en tilbageholdelse. På mødet fremlagdes endvidere, at den tilladte varighed for tilbageholdelse på den delvis lukkede institution vil være maksimalt 5 sammenhængende dage ad gangen og maksimalt 30 dage på et år. På baggrund af de på mødet fremkomne præciseringer og tilkendegivelser kan partierne støtte lovforslaget.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget hilser velkommen, at man forpligter de enkelte kommuner til at udarbejde en politik, en forebyggelsesplan, for ungdomskriminalitet, således at kommunerne er opmærksomme på at forebygge ungdomskriminalitet.

DF mener, det er positivt, at der kommer en screening for unge på sikrede institutioner. Det har været fremme, at der er unge med forskellige former for psykiske problemer, som begår kriminalitet, og som kommer på en sikret afdeling. DF ser gerne, at ordningen på sigt bliver udbredt til også at gælde andre institutioner. Ordningen kan være et vigtigt redskab til at kvalificere indsatsen over for kriminelle børn og unge og forebygge ny kriminalitet.

DF hilser velkommen, at der gives mulighed for, at man i nogle situationer kan tilbageholde et ungt menneske på en åben institution i op til 2 uger. Det har med jævne mellemrum været fremme, at der er forskellige kommuner, som lejer et sommerhus eller et parcelhus og dér har døgnbemanding af forskellige pædagoger over for et ungt menneske, som er meget uregerligt, og som er voldeligt. Det koster mange ressourcer og er heller ikke særlig hensigtsmæssigt, bl.a. pga. at det unge menneske formentlig efterfølgende vil skulle hen på eksempelvis en åben institution og her modtage pædagogisk behandling.

DF hilser ligeledes velkommen, at der bliver lukket op for, at man kan have delvis lukkede institutioner, hvor man i perioder under visse forudsætninger eksempelvis kan låse døren. Det er fornuftigt. DF ser gerne, at der fremadrettet kommer lidt videre rammer for ordningen, men lovforslaget er ubetinget et skridt i den rigtige retning. Det er en god begyndelse. På sigt bør mulighederne for at tilbageholde udvides til under visse forudsætninger også at gælde åbne institutioner og afdelinger.

DF har arbejdet for, at både åbne døgninstitutioner, delvis lukkede døgninstitutioner og opholdssteder får mulighed for at undersøge barnet eller den unge person eller dennes opholdsrum, når der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, der kan betyde, at ordensbestemmelser ikke kan overholdes, eller at sikkerhedshensyn ikke kan iagttages. Hermed øges både de åbne døgninstitutioners, delvis lukkede døgninstitutioners og opholdssteders mulighed for at håndhæve ordensbestemmelser og sikkerhedshensyn. DF mener, at dette element kan bidrage til at kvalificere indsatsen over for den enkelte unge.

DF er tilfreds med, at der på baggrund af en anbefaling fra Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet kommer et udslusningstilbud for et ungt menneske, der har afsonet frihedsstraf, været varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtssurrogat, f.eks. i form af en fast kontaktperson eller en mentor.

I forlængelse af dette lovforslag og andre lovforslag foregår der sideløbende et arbejde med udmøntningen af en række midler. I de kommende år udmøntes et større beløb med henblik på at forebygge ungdomskriminalitet. DF har noteret sig, at forligskredsen og regeringen er enige med DF i, at hvis en kommune skal søge om at få andel i midlerne, er det en betingelse, at der indgår og kommer gadeplansmedarbejdere ud i de udsatte boligområder. DF mener, at lovforslaget skal ses i sammenhæng med lovforslaget om skærpelse af reaktionsmuligheder over for kriminalitetstruede børn og unge og lovforslaget om nedsættelse af den kriminelle lavalder.

Det er DF's opfattelse, at den forebyggende indsats skal være konsekvent og opstille klare rammer for de unge, og såfremt den forebyggende indsats slår fejl, skal der sideløbende med en disciplinær og pædagogisk indsats være indbygget retfærdige sanktioner i indsatsen over for kriminelle børn og unge.

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Ellen Trane Nørby (V) Erling Bonnesen (V) nfmd. Peter Madsen (V) Sophie Løhde (V)

Martin Henriksen (DF) fmd. Tina Petersen (DF) Kristian Thulesen Dahl (DF) Vivi Kier (KF)

Tom Behnke (KF) Mette Frederiksen (S) Orla Hav (S) Julie Skovsby (S) Lise von Seelen (S)

Özlem Sara Cekic (SF) Astrid Krag (SF) Anne Marie Geisler Andersen (RV) Line Barfod (EL)

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	2
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Oversigt over bilag vedrørende L 166**Bilagsnr. Titel**

- 1 Høringssvar og høringsnotat, fra socialministeren
- 2 Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 3 Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 4 1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 166**Spm.nr. Titel**

- 1 Spm., om ministeren vil sikre, at unge i sikrede institutioner får undervisning/uddannelse, selv om den unge er over den undervisningspligtige alder, til socialministeren, og ministerens svar herpå
- 2 Spm. om, at der med etableringen af den nye type institutioner – delvis lukkede døgninstitutioner – skabes mulighed for, at unge kan tilbageholdes eller fastholdes på disse institutioner, til socialministeren, og ministerens svar herpå
- 3 Spm., om den screening, der indføres af de unge, også omfatter screening for mulige krigstraumer og torturtraumer, til socialministeren, og ministerens svar herpå
- 4 Spm., om ministeren vil tage initiativ til at sikre, at der findes midler til undervisning af unge over den skolepligtige alder, der ikke har taget folkeskolens afgangseksamen, og som er på sikrede institutioner, til socialministeren, og ministerens svar herpå
- 5 Spm., om det er korrekt forstået, at Ungdommens Uddannelsesvejledning kan hjælpe unge på sikrede institutioner med at få taget folkeskolens afgangsprøve, men først efter de har forladt den sikrede institution, til socialministeren, og ministerens svar herpå